

Prediking over Zondag 21 : vraag 55

-de gemeenschap der heiligen-

Vraag 55: Wat verstaat gij door de gemeenschap der heiligen?

Antwoord: *“Eerstelijk, dat de gelovigen, allen en een iegelijk, als lidmaten aan den Heere Christus en al zijn schatten en gaven gemeenschap hebben. Ten andere, dat elk zich moet schuldig weten, zijn gaven ten nutte en ter zaligheid der andere lidmaten gewilliglijk en met vreugde aan te wenden”.*

Liturgie:

- Schriftlezing 1 Korinthe 12:1 enz.
- Psalm 119 : 32
- Slotzang Psalm 68:5

Gemeente,

De laatste maal dat wij de catechismus behandelden stonden wij stil bij de vraag: `wat gelooft gij met deze woorden: Ik geloof één heilige, algemene, christelijke kerk”. En we hebben toen dit wonderschoon antwoord overdacht: “dat de Zoon van God uit het gehele menselijk geslacht Zich een gemeente heeft uitverkoren, door Zijn Woord en Geest vergadert, beschermt en onderhoudt en dat ik daarvan een levend lidmaat ben en eeuwig blijven zal”. Wat is dat een schoon antwoord. We kunnen daar vanavond niet op terugkomen maar wij moeten verder. Omdat de twaalf artikelen via de komma (u moet altijd verschil maken tussen een komma en een punt-komma) via een komma zich voorthaast te belijden: “Ik geloof de gemeenschap der heiligen”. Dat heeft dus blijkbaar alles te maken met het geloof in die ene heilige, algemene christelijke kerk. Dat wil niet zeggen dat de kerk maar de verdorven en verworpen buitenkant is van de innige gemeenschap der heiligen. Zo is het ook niet. Want de kerk die wij hier belijden is weleenswaar een kerk die voor ons ten diepste onzichtbaar is, maar tegelijkertijd zich openbaart daar waar God Zijn trekkracht via Woord en Geest openbaart in de prediking. Maar dominee zegt u, het gaat over het geloof in de gemeenschap der heiligen. Dan worden wij eigenlijk toegelaten, uitgenodigd tot de meest verborgen binnenkant van het geestelijk leven van Gods kerk op aarde. Ook dat is dus weer een voorwerp van het geloof.

Men zegt dat dit artikel aanvankelijk niet in de apostolische geloofsbelijdenis heeft gestaan. Dat kan. Maar dat het later vanuit Gallië, het tegenwoordige Frankrijk is toegevoegd, omdat de Galliërs, althans christenen uit hen, zo bloedig werden vervolgd dat er maar enkelen overbleven. En dat deze mensen, die enkele die overbleven, elkander voortdurend troosten met deze uitspraak: “Ik geloof de gemeenschap der heiligen”. Daar zijn niet alleen de gemeenschap, soms ook de bloedgemeenschap in het martelaarschap, met elkander belijden, maar ook de gemeenschap met allen die hen ontroofd waren, weggetrokken waren. En we hebben weleens meer gezien dat heilig betekent afgezonderd van en klaargezet voor. Heilig wil in dit geval zeggen dat mensen afgezonderd zijn van deze wereld en klaargezet zijn voor God om ze te gebruiken in deze wereld en als ze hun ogen sluiten daarbuiten.

Deze heiligen zijn geen pilaarheiligen, maar zijn levende lidmaten waarover wij de vorige keer spraken. We zagen dat er waren dode ranken, ook levende ranken. We zagen dat er was viererlei akkergrond, helaas ook in de gemeente. Maar één akkergrond is vruchtbaar, waar het Woord Gods dertig-, zestig- en honderdvoudige vrucht voortbrengt. Levende lidmaten. Als wij het over Gods heiligen hebben, dan moeten we ons geen misverstanden veroorloven. Maar dan zijn dat geheiligden. Die dus door God afgezonderd zijn, die voor Zijn dienst zijn klaargemaakt en zich tot Zijn dienst ook gereed stellen. Afgezonderd van deze wereld. Geheiligd in Christus, door Zijn Geest. Dat sluit het groter zondaar worden in onszelf niet uit, maar in. Want naarmate wij in Christus geborgen,

gedekt, geheiligd, gerechtvaardigd zijn, naar diezelfde mate kennen wij onszelf als arme, diepe, grondeloze zondaren.

De bijbelheiligen zijn dus afgezonderd tot de dienst van God. Maar dat wil niet zeggen dat ze smetteloos zijn. En hier worden alle zelfheiligings-idealen eenvoudig te pletter geslagen, komen niet in aanmerking. Hier gaat het over Christus alléén en Christus gehéél en Christus volkómen! Hij en nog eens Hij en nog eens Hij! Zo zijn dus Gods heiligen mensen die alles in Christus gevonden hebben. Lucht het u op, dat u zegt: ja, dat is bij mij ook zo, want ik heb in mijzelf geen been om op te staan. Die alles in Christus gevonden hebben, wat tot het leven en het sterven nodig is. En nu is het ongetwijfeld waar dat wij bij die heiligen ook mogen betrekken de gezaligden. Want u kunt het wenden en keren zoals u wilt, maar er is tussen hemel en aarde veel meer dan u en ik begrijpen. En naarmate wij dichterbij Christus leven, leven wij ook dichterbij de triomferende kerk. We moeten daar voorzichtig mee zijn, maar het is onmiskenbaar dat God het vergunt soms in geestelijke zijn gemeenschap in Christus te hebben met de triomferende kerk daarboven. Toch wordt hier in het bijzonder bedoeld de gemeenschap der heiligen, zoals die in de kerk op aarde wordt gemaakt. Gemeenschap met het hoofd en met elkander. Mensen van vlees en bloed. Met hun moeilijkheden, met hun hoekigheden, met hun akeligheden, met hun borsteligheden. Want wij kunnen Gods kinderen wel wensen zoals ze zijn, maar daarmee zijn ze nog niet zoals wij wensen.

Gemeente, daar staat: "ik geloof de gemeenschap der heiligen". En dan wordt er gevraagd: wat verstaat u daaronder? Hoe begrijpt u dat nu? Ja, hier krijgen de klagers natuurlijk hun beste kansen. Die zeggen: ik zie er niets van. En sommige hebben de gemeenschap der heiligen naar de smalste kant uitgelegd. Dat als zij bijvoorbeeld middenstander zijn er ook voordeel van hebben. Van welke waarheidselementen ook in de samenleving daarin zitten. De gemeenschap der heiligen bestaat niet hierin dat wij er beter van worden. Maar de gemeenschap der heiligen staat in het teken van de overgave. Dus ook van het geven. Menigeen schreeuwt moord en brand over de gebreken der kerk. We hadden het er de vorige keer over. Maar als het een beetje gaat waaien en tochten dan gaan ze op een windstil plekje staan. En dan kunnen ze van daaruit die gebreken nog verder uit gaan meten. Maar ze staan niet in de bres. Ze zijn niet daar waar ze wezen moeten. Ze vechten daar waar ze niet als leeuwen en beren moeten vechten. Ze beminnen niet daar de vijanden waar de liefde tot de vijanden op de diepste proef wordt gesteld. Ja, we hebben allemaal zo'n hazenhart.

Die gemeenschap der heiligen betekent dat je midden in de ellende en in de narigheid en wat er nog meer kan zijn, blijft volhouden met de kerk van alle tijden en van alle plaatsen: "Ik geloof de gemeenschap der heiligen". Nu begint een mens meestal met het laatste, dat wil zeggen dat wij elkaar onderlinge hulp verschuldigd zijn. Daarover straks. Maar de catechismus begint bij het begin en die zegt ten eerste: "dat alle en iedere gelovige als lidmaten van de Heere Christus en aan al Zijn schatten en gaven gemeenschap hebben". Gemeente, wij hebben het er weleens over en zeggen: een goed begin is het halve werk. En wat zou u denken van een bloem zonder wortel? En wat zou u denken van een tak die gebroken is en zoals een treurwilg die naar beneden hangt? U zegt: die is dood en zo die nog niet dood is, gaat hij dood. En wat zou u van al die activiteiten denken die hoe goed op zichzelf en in de burgerlijke kaders niet geïnspireerd worden, niet voortkomen uit de gemeenschap met Christus? We leven in een tijd waarin het daadchristendom verheerlijkt wordt. En dat kan een gezonde en heilzame reactie zijn op een woordchristendom. Maar dan het woordchristendom in de zin van: leeggelopen als een lekke fietsband. Maar als het genomen wordt in de eenheid van Woord en daad, dan zit daarachter de oude vijandschap tegen de genade. En dat is de achtergrond van waaruit het getuigenis geboren is, waarover u het nodige hebt kunnen lezen. Dat zette zich in tegen het eenzijdig overtrokken daadchristendom waarin niet meer de nadruk wordt gelegd dat alle en een ieder in de eerste plaats gemeenschap aan Christus en aan al Zijn gaven en schatten deel hebt.

Gemeente, waar de bron niet stroomt, daar deugt het niet. Is er de band aan Christus, dan is er ook de band aan elkaar. Maar als het dan ook ergens op waarheid in het binnenste aankomt, dan is het

hier wat de Heere Jezus zegt: “Zonder Mij kunt gij niets doen”. Laten we nu allemaal de hand eens in eigen boezem steken. Wat kunnen wij reuze veel. Maar de Heere Jezus zegt: “Zonder Mij kunt gij niets doen”. Niets doen wat stand houdt voor God wel te verstaan. Ja, u kunt net als een kleine jongen een blaas opblazen, dat u tenslotte de spetters om uw oren krijgt. Dat is wel mogelijk en dat is in de wereldgeschiedenis en ook in de kerkgeschiedenis vele malen vertoond. Maar beleven wij het: “Zonder Mij kunt gij niets doen”. Want van nature zijn wij hatelijk en elkander hatende. Een mens is niet zo mooi. De Bijbel heeft de mens laag staan. En alle grote schreeuwers ten spijt, blijkt de Bijbel telkens weer gelijk te hebben. En dan beginnen we maar weer bij onszelf.

Gemeente, daar gaat het om dat zaligmakend geloof ons met Christus verbindt. Om die verborgen omgang met God, waarin onze ogen gedurig op de Heere zijn en Hij onze ziel voedt en spijs tot het eeuwige leven. Want zonder deze persoonlijke, bevindelijke omgang emt God zijn we allemaal luchtballonnen. En blijft er van ons christendom niets over. Want het komt uit Hem. En daarom mag ik u vragen voordat wij komen aan de dienst aan elkander: “hebt gij de Heere Jezus Christus lief”? Is Hij waardevol voor u geworden en waardevast. Heeft Zijn bloed een kracht, een trekkracht op u gekregen, zodat u zegt: Hij is mijn alles. De apostel Paulus zegt: “Een ieder die de Heere Jezus niet liefheeft, die zij vervloekt”. Dat is wat. Een ieder, ook in de gemeente van Zoetermeer, die de Heere Jezus, niet zijn eigen Heere Jezus, nee maar de Heere Jezus zoals de Schrift Hem leert en zoals God Hem openbaart, niet liefheeft, die zij vervloekt.

Laten we luisteren naar de catechismus “dat allen en een ieder aan Christus en al Zijn schatten gemeenschap hebben”. Prachtig geformuleerd. De jongens en meisjes op catechisatie zeggen weleens: dat is een stugge zin. Ja, dat is het ook. Maar die zijn er alleen maar om te ontdooien. Kijk er maar eens twee keer op, want het is een formulering die niet verbeterd kan worden. Want eerst wordt gezegd dat alle leden van Christus gemeenschap met Hem hebben. Dat zij Zijn lichaam zijn. De catechismus kan zo heerlijk bij die enkele mens beginnen: “wat is uw enige troost”? Weet u wel, dat persoonlijke karakter van de catechismus. Maar die kan op een andere keer even vrolijk aan de andere kant beginnen en zeggen: “allen hebben gemeenschap met Christus”. Alle ledematen. Dat is dus Zijn lichaam. Daarvan is Hij het hoofd en zijn wij Zijn leden. Allen. Gemeente, die gemeenschap is er dus. Dat zagen we de vorige keer. Want het aardse lichaam van Christus mag scheuren en reten vertonen. Maar er is tenslotte maar één kerk. Dat is de kerk van de Heere Jezus Christus. En die eenheid hoeven wij niet te maken. Hoewel we ons hebben te schamen over de verdeeldheid. Maar die eenheid die is er! Nooit twee mensen gezien die elkaar ontmoetten in de vreze Gods?

De eenheid is er krachtens het ene verbond, krachtens de ene doop, krachtens het ene geloof, krachtens de ene Geest en ga zo maar door. Dat is een zalige gemeenschap. De Psalmist zegt: “Welzalig is het volk dat het geklank kent”. Allen, maar ook een ieder. Het is niet zo van: mensen het komt met jullie allemaal terecht. De Heere komt en Hij zet alles op Zijn plaats en daar is geen vuiltje aan de lucht. Nog nooit waar geweest. Staat ook niet in de Schrift. Allen en een ieder. Dus iedere gelovige afzonderlijk. Het is een heel klein deeltje, zo’n verschovene, want de meeste uitverkorenen die kijken wij over het hoofd. Dat zagen we de vorige keer ook. Die zijn erg klein. Die verschovenen die daar ergens verborgen tussen de schare zitten te wringen en te wroeten om Jezus’ kleed aan te raken! Die zijn er in Zoetermeer ook. God kent ze wel. En nu zegt de Psalmist: “Elk die Hem vreest, hoe klein hij zij of groot, wordt van dat heil, die weldaan deelgenoot. Hij zal ze groter maken”. Dat is het eerste.

Het tweede wat deze zondag ons leert: “dat allen en een ieder gelovige aan Christus en al Zijn schatten en gaven gemeenschap hebben”. Ik leg de nadruk op: Christus. Want daar staat dat wij dus pas gemeenschap hebben met Zijn gaven en schatten, wanneer wij allereerst gemeenschap hebben met Christus. Wij keren dat graag om in de gemeente. We hebben weleens wat gevoeld. We hebben weleens wat meegemaakt. We hebben weleens een traan weggeplukt. Er heeft wel eens een versje indruk gemaakt. Er is weleens een Woord Gods dat ons heeft aangesproken. En ik ben uw rechter niet. Maar u moet er goed aan denken: dat is de Heere Jezus Christus niet! Ik zeg niet dat Hij er niet achter kan staan, want Hij is een God van Zijn Woord. Maar u moet er wel aan denken dat u met uw gemoedelijk christendom, dat kan soms nog een bevindelijke inslag hebben, dat toch niet zuiver Bijbels is, omdat de Heere Jezus erin wordt gemist. Ik heb u weleens verteld dat een vrouw die toch wezenlijk wel wandelde in de wegen des Heeren en over veel persoonlijke uitredingen, wonderlijke leidingen kon spreken, haar predikant vertelde wat ze ervan geleerd had. En die man heeft een half uur naar haar geluisterd, dat kon hij. En toen ze klaar was, zei hij: hebt u nog meer? Nee, zei ze, meer niet. En toen was zijn antwoord: vrouw waar is het Lam ten brandoffer? Dat was een slag voor deze vrouw. Want ze dacht: hij gelooft er geen cent van. Nu is dat het ergste niet als een dominee dat niet gelooft, maar dat het de toets der eeuwigheid niet kan doorstaan. Dat is haar tot zegen geworden.

Dat mag ik vanavond ook weleens vragen aan mensen die zeggen: ik heb er weleens wat van beleefd. Wat hebt u dan beleefd? Want ieder mens heeft wat. Daar is hier niemand in Zoetermeer, bekeerd of onbekeerd, die zonder hoop is. En die onder het Woord is, die heeft wat. Een zit hierop en de ander zit daarop. Maar zegt u het nu eens eerlijk: hebt u gemeenschap met Christus ontvangen? Ja, zegt u, dat is mijn zwaarste strijd. Nu zeg het dan aan Hém. Ja, zegt u, maar kan ik dan Christus niet in Zijn schatten en gaven ontmoeten? Jawel, want de Heere laat Zich niet opsluiten in onze weg. Kan ik dan niet een heleboel van Zijn schatten en gaven gezien en soms genoten hebben, terwijl toch de helderheid over Zijn persoon en Zijn werk voor mijn ziel ontbreekt. Daar geef ik geen antwoord op, want ik ben God niet. Ik maak niet uit wat bij God mogelijk is. Maar ik zeg wel wat voor God nodig is, dat wij in de eerste plaats gemeenschap hebben aan Christus. Want de Heere Jezus Christus is niet op huwelijksvoorwaarde met Zijn kerk getrouwd en Hij heeft niet gezegd: Ik ben schatrijk en jij bent straatarm, dus laten we het netjes beschrijven. O nee, Hij is in gemeenschap van goederen getrouwd. Dat is even wat. Stel u voor dat een miljonair trouwt met een allerarmst meisje, zonder enige voorwaarde, daar zouden de mensen van opkijken. Maar de Heere Jezus die zegt: ik wil die verloren, failliete inboedel van jou, dat verkankerde hart, die verdorven aarde, die zonde met haar straf en vloek als vrucht op Mij nemen, in Mijn lichaam op het hout dragen. En Ik geef jou daarvoor in de plaats Mijzelf, Mijn gunst, Mijn liefde, Mijn Vader, Mijn belofte, Mijn Woord, Mijn verbond, Mijn eed.

Gemeente, dat is toch om niet geloven. Dat Hij zo onvoorwaardelijk Zijn kerk liefheeft. Dat Hij helemaal niets achterhoudt of het moest zijn dat Hij de grootste verrassingen voor het eind bewaard, dat wel. Maar Hij houdt verder helemaal niets achter aan al Zijn schatten en gaven. Maar die zitten aan Hem vast. Nu zijn er mensen, zeggen de Schotten, ik weet niet of u die mensen weleens leest, ik denk aan de Erskine's, Boston, Gray en zovele andere schrijvers. Mensen die u goed onderwijs geven intussen. Er zijn mensen die door Christus tot de weldaden komen. Dat wil zeggen, ze worden onmiddellijk afgehakt in zichzelf, gaan in Christus over en komen dan tot de weldaden. Er zijn ook mensen die via de weldaden tot Christus komen. Ik geloof dat ook. Wij moeten God vrijlaten. Maar we moeten er wel op letten: waar komt het vandaan? Want de Heere wil Zijn opheldering geven, waar die schatten, waar al die gaven vandaan komen.

Kijk gemeente, en die gemeenschap, want gemeenschap hebben mét wil zeggen: deel hebben aan. Daaraan vast zitten. Wil zeggen: er helemaal mee verbonden zijn. Die gemeenschap is de kracht van Gods kerk. Er leeft in Nederland een professor Violet. Die man is Rooms-Katholiek, van moderne snit, en die heeft laatst zijn wijsheid gelucht. Hij is secretaris van de Raad van kerken. En deze man heeft gezegd dat er over 25 jaar, als het niet tot een evangelische kerk in Nederland zou gekomen zijn, dan was er geen kerk meer. Een paar restjes, een paar brokstukken. Weet u wat ik dacht toen ik dat las, dat mag u een keer gerust weten: "Die in de hemel woont zal lachen, Hij zal Hem bespotten". Want dacht u soms dat die ene Evangelische Kerk de redding brengt, waar het humanisme de toon aangeeft? Waar we hoe langer hoe meer heengaan in allerlei kerken. Welnee, geen sprake van. Maar God houdt Zijn kerk in stand. Waardoor blijft de gemeente overeind? Door haar trouw, onder andere als het uit de goede bron komt. Door haar gemeenschap. De gemeenschap met Christus en al Zijn weldaden.

Gemeente, wie is in staat om deze Christus te prijzen? Wie is in staat om de waarde van Zijn bloed aan te prijzen? Wie is in staat om jonge mensen er verliefd op te maken? Wie is in staat om Deze aan het kruis gehechte en toch ook weer Opgestane zo voor ogen te schilderen als Paulus deed? Hij zei: Gij dwaze Galaten, hoe is het mogelijk dat gij van dit Evangelie vervreemd zijt? Christus is de schoonste van alle mensen, staat er in de Bijbel. Tegelijkertijd de onwaardigste. Hij is de parel van grote waarde. Als u Hem hebt dan kunt u alles missen. Dan gaat u niet uw bezittingen op de straat gooien. Daar bent u zuinig op en u dient er vooral een ander mee. Maar dan zegt u: ik ben zo schatrijk, want ik heb Hem. Of beter: Hij heeft mij. Gemeente, Hij is de Bruidegom op Zijn lippen is genade uitgestort!

En zo vragen wij tenslotte bij het eerste deel: wat onderhoudt die gemeenschap? Wel het luisteren en het spreken. Luisteren naar de Schriftlezing thuis en de prediking. Maar ook het spreken, dat wil zeggen in de gebeden. Dat is vraag en antwoord. Hij wil het onderhouden bij het avondmaal, in de samenspreking en nog zoveel meer. Gemeente, er is geen sterveling die op zijn eentje al de gaven en schatten van Christus kan bekijken. Vandaar dat de apostel Paulus bidt: "Daarom buig ik mijn knieën tot de God en Vader van de Heere Jezus Christus, dat Hij u geve verlichtte ogen des verstands. En Christus in uw hart wone en gelijk gij in de liefde geworteld en gegrond zijt. Op gij samen met al de heiligen kon bekijken, kon zien, welke de lengte en de breedte en de diepte en de hoogte van de liefde van Christus is". Dat wil zeggen, we hebben elkaar zo nodig. Want wij zien er zelf maar zo'n klein stukje van. Als je nu met zijn tien of twintig of honderden ben, dan zie je er meer van. Vandaar dat God woont op de lofzangen van Israël. De gemeente mag in haar lied zeggen wat zij beleeft in haar ziel. Daar woont God op. Dat wil zeggen: wij hebben al de heiligen nodig. En dan gaan wij geen meetlat aanleggen, maar het is wel zo, dat daar de gemeenschap met Christus moet zijn. Luistert altijd scherp naar mensen, ook al komen ze van een heel andere kant en zijn ze heel anders opgevoed. Of zij weten van hun verlorenheid en van de Zaligmaker. Wat is Hij groot en wat zijn wij klein. Wat een wonder, dat die gemeenschap er is!

We hebben hier op aarde belangrijker gemeenschappen, meestal belangengemeenschappen. Er zijn op aarde bonden en verenigingen van alle soorten. En die berusten op een gelijkheid van overtuiging, soms ook van geloof, maar meestal op een gelijkheid van belangen en dat gaat dan boem tegen elkaar aan. Leest de krant maar, die gemeenschappen, uit een ideologisch standpunt of uit een materialistisch standpunt, die spatten vandaag of morgen uit elkaar. Maar de gemeenschap der heiligen blijft, omdat zij gegrond is op Christus. En daarom ook zal zij blijven bestaan. Wondere gemeenschap. Arm en rijk. Blank en bruin. En daar is ook het rassenprobleem in beginsel mee opgeheven, hoe moeilijk ook in de praktijk. Maar wanneer een kerk zegt: hier mag geen zwarte komen, dan zondigt zij tegen Christus. Want heeft Hij soms blanken alleen uitverkoren? Dat wordt ook niet beweerd, zegt u. Dat zal waar zijn, maar intussen wordt de gemeenschap, de allerkostelijkste gemeenschap van Christus met de Zijnen ondergeschikt gemaakt aan wat de mensen verdeelt in huidskleur en wat al niet meer.

In de tweede plaats staat er “dat elk zich moet schuldig weten zijn gaven ten nutte en ter zaligheid, der andere lidmaten gewillig en met vreugde aan te wenden”. Als dat eerste waar is, is dat tweede ook waar. En als het tweede waar is en het geeft een goede wortel, dan is het eerste ook waar. Wij kunnen wel lang en breed over God spreken, maar wanneer onze daden ermee vloeken, dan kunnen we er beter mee ophouden. Ten andere. Dat zit aan elkaar vast. Ten eerste. Jawel. Dat is de grond, dat is de fontein. Daar mag de gemeente uit drinken. Want slavendrijvers zijn er genoeg, ook op de preekstoel. Opjutters, mensen die de kudde opdrijven, ze onder de dodende werking van de wet stellen, maar ze niet het Evangelie predikt. Maar nu staat hier na eerst die allerkostelijkste inlijving in Christus behandeld te hebben: ten andere! Dat zit aan elkaar vast. Dat elk zich moet schuldig weten. U weet dat het getuigenis kritiek heeft ontmoet. Ook hier en daar weleens een beetje terecht. Niet is er volmaakt van mensen. Maar het meeste heeft mij getroffen dat men God geen God kan laten. Dat vind ik in mijn eigen hart terug. Dat men vreselijk bang is, dat de mensen niets meer zullen gaan doen. En dan denk ik altijd aan die oude catechismus, die op een andere plaats vraagt: “maakt deze leer geen zorgeloze en goddeloze mensen? Nee, want het is onmogelijk dat degene die Christus door een waar geloof is ingelijfd, niet zou voortbrengen vruchten der dankbaarheid”! Gemeente, daar troost ik mij mee. Nu heb je de schijn tegen en laat ze hun gang gaan. Maar het Evangelie gaat door. Christus gaat incognito over de aarde. De Farizeeërs en de Schriftgeleerden van alle eeuwen zijn de grootste vijanden van het Evangelie. Daar moeten we op rekenen. Maar het is onmogelijk als die liefde Gods in ons hart is uitgestort, het is onmogelijk als we aan deze Christus en aan al Zijn schatten en gaven gemeenschap hebben, dat we Gods water over Gods akker laten lopen. Dat is onmogelijk.

En daarom zegt de Heere Jezus: “Ik geef u een nieuw gebod, dat gij elkander liefhebt”. Dat luistert nauw. Elkander liefhebben betekent niet dat we elkander altijd over de kuif aaien. Betekent ook niet dat we elkander niet eens een keer duidelijk de waarheid zeggen. Maar het betekent wel dat het altijd in de liefde plaats vindt. “Een nieuw gebod geef Ik u, dat gij elkander liefhebt. Hieraan zullen zij allen bekennen dat gij Mijn discipelen zijt, dat gij liefde hebt onder elkander”. En nu moet elk zich in Zoetermeer, want uitzonderingen zijn er niet bij, uitzonderingsbepalingen zijn er ook niet bij. Elk moet zich schuldig weten zijn gaven ten nutte en ter zaligheid der ander andere lidmaten gewillig en met vreugde aan te wenden. Dat wil zeggen de geloofswerkzaamheid. Want werkzame Christenen aan de Troon wel te verstaan, dat zijn ook daadchristenen. Professor Visscher zei vroeger weleens op college: de mannen van de predestinatie, dat wil zeggen: die Bijbelse leer van de uitverkiezing leerden en daarom gesmaad werden, de mannen van de predinatie zijn altijd geweest de mannen van de daad. En nu moet u eens kijken hoe vandaag alles tegen de vlakte gaat. De christelijke pers gaat zo goed als geheel tegen de vlakte. Alles wordt omgeroerd en men schreeuwt maar om daadchristendom. Maar nu moet u ook eens denken aan dat geslacht dat onder zweet, bloed en tranen, met veel gebreken, al die inrichtingen heeft opgebouwd en dat grotendeels uit eigen zak heeft betaald. Dat waren de mannen van het Reveil. Die mensen zaten bij elkaar en toen zeiden ze tegen elkaar: we hebben een roeping. En als je een kind Gods tegenkomt en je spreekt hem daarop aan, en hij heeft tenminste zijn hart op de rechte plaats, dan heeft hij daar gevoel voor. Want die buigt onder het Woord. “Hieraan zult gij elkander bekennen, dat gij liefde hebt onder elkander”.

En dan is er verscheidenheid van gaven. De Heere geeft dat aan een ieder zoals Hij wil. De één heeft de gave van een grote vrijmoedigheid in het getuigen. Ik heb ze altijd benijd. De andere hebben een allerkostelijkste gaven van het gebed. En weer een ander heeft soms bijzonder de gave van de lering. En weer een ander van een tere Godsvruchtige wandel of een vast geloof en een grote zelfverloochening, zonder dat je dat kunt splitsen en zegt: bij de één dit en bij de ander dat. Maar het staat op de voorgrond. We hebben het gelezen de gemeente is een lichaam. Zijn wij samen een lichaam? Soms denk ik het wel en dan denk ik het weer niet. Maar dat is niet zo belangrijk wat ik denk, maar wat God denkt. Want dat hele lichaam is niet oog. Stel u voor, dat u een lichaam tegenkomt, het is griezelig om te zeggen, dat één en al oog is. Je zou ervoor op de loop gaan. Of een lichaam dat één groot oor is.

In de gemeente is verscheidenheid van gaven. Maar dat zijn niet de huidige modaliteiten. Natuurlijk zijn er modaliteiten. Die zijn er altijd geweest en tot op zekere hoogte gerechtvaardigd. Maar zodra een modaliteit het hart van de Schrift weerspreekt, is het géén modaliteit meer, is het geen zijnswijze meer, van het Christendom. Is het eenvoudig ketterij. Het bederft het lichaam van Christus. Doet het verder versterven. We zien het voor onze ogen. Welnu, gemeente, daar is een verscheidenheid van gaven, dat maakt ook de omgang zo boeiend, als je naar een ander luistert, een ander hoort bidden. Ik herinner mij uit mijn jeugd een man die wat stuurs naar buiten keek, maar als je de man hoorde bidden, dan werd je er week van. Er is een verscheidenheid aan gaven. Kunnen we dat van elkaar hebben? Vangen we elkaar op? Dragen wij elkaar en zijn wij elkaar tot een hand en een voet, zodat dat hele lichaam, ook van onze wijkgemeente, functioneert om het zwakke te sterken? Het afgedwaalde terug te brengen? Het zieke te genezen?

Gemeente, daar zijn zonde van bedrijf en dat betekent dat een mens openlijk of verborgen zondigt tegen de geboden Gods. Dan spreekt zijn geweten. Het is geen wonder. Maar onze vaders spraken niet alleen over zonden van bedrijf, maar ook van zonden van nalatigheid. En dat kan je de ingang in het Koninkrijk Gods kosten. Zo erg vindt God het. Wij zeggen weleens: ja, ik ben het echt vergeten. Nu, als we dan nog een beetje schuldgevoel hebben, dan zeggen we: neem het mij a.u.b. niet kwalijk, want laten we het maar wenden en keren zoals we het willen. Het overkomt mij net zo goed als u en misschien wel meer. Maar vergeten dat is altijd iets van je hart. Dan voel je je schuldig. En u weet dat de Heere Jezus tenslotte Zijn kinderen beoordelen zal naar hun werken. Hij zegt: "Ik ben in de gevangenis geweest en je hebt Mij bezocht. Ik ben naakt geweest en je hebt Mij gekleed. Ik ben hongerig geweest en je hebt Mij gespijst. Dorstig geweest en je hebt Mij te drinken gegeven". Maar die mensen wisten het niet. Die hadden zo'n slecht geheugen voor hun goede werken dat ze er niet één als goed konden kwalificeren. Dat is met Gods kinderen zo. Hun goede werken zijn zo met zonden bevlekt, zo gebrekkig, dat ze voor al hun werken verzoening zoeken in het bloed van Christus.

Maar nu die anderen. Daarvan zegt de Heere Jezus: "Ik ben ziek geweest en je hebt Mij niet bezocht. Ik ben in de gevangenis geweest en je bent een deurtje verder gegaan. Ik ben naakt geweest en je hebt Mij niet gekleed". Het hele rijtje wordt weer opgesomd. En dan zeggen ze: waar Heere? Ze hebben er heel niet aan gedacht. Dat is de diaconie. Dat is de kerkvoogdij. Dat is de zending. Dat is de verre naaste. U kent al die taken wel. Ga er nu niet breed op in. Vergeten dat betekent voor jezelf leven. Alles voor jezelf houden. Met St. Nicolaas kapitalen uitgeven en de zending laten kreperen. Dat gebeurt. Niet dat de zending niet veel krijgt uit onze gemeente, dat weet u net zo goed als ik. Laten we nu eens eerlijk zijn, wat geven we voor St. Nicolaas uit en wat geven we voor Gods Koninkrijk uit. Vraag het maar, u hoeft geen antwoord te geven? Gemeente, dat wij verstaan dat de zonde van nalatigheid door Jezus zo hoog wordt opgenomen. Weet u waarom? Omdat Hij daarin leest: je hebt geen liefde in je hart voor Mij gehad. Waar gemeenschap is daar is afhankelijkheid, daar is ook de liefde. En nu vraagt de Heere van ons alleen maar doorgeven. Elk moet zich schuldig weten. Die jongens en meisjes die op de zondagschool staan, dat is ook niet zo gemakkelijk, en in het jeugdwerk staan. Ik denk vooral aan die vaders en moeders. Elk zich schuldig weten. Ja, met de gaven. Dat kunnen stoffelijke gaven zijn. Kunnen geestelijke gaven zijn. Want de mens is geen dier en een mens is ook geen engel, maar hij is een mens van vlees en bloed, op deze aarde. Dat wil zeggen, hij heeft stoffelijke verzorging nodig, maar ook geestelijke verzorging. Want bij brood alleen zullen wij niet leven.

Kijk gemeente, om over de breuk van de kerk te spreken en daarin te staan, dat zijn twee dingen. Soms maar gelukkig als ons hart eenvoudig wordt gemaakt, dat we gewoon in die breuk staan. Want wij zijn op deze wereld nergens voor dan om de wonden van de wereld te verbinden. En de naaste te dienen. En of hij nu nukkig is of dat hij een prettig karakter heeft of niet, dat is de zwaarste opdracht die de Heere Jezus ons heeft nagelaten. En wij bekeren hem niet, dat is Gods werk. Maar het is maar de vraag: hebt u liefde tot die man, tot die vrouw? Of denkt u: laat ze maar gaan. Gemeente, wat is daar een trouw voor nodig in het gezin. Wat hebben we onszelf te beproeven, opdat we onszelf niet bedriegen. Ook in de vruchten die als gevolgen van de gemeenschap er zijn. Ach, we spreken maar niet van het ongeloof, hoewel dat o zo welig tiert, over de twistgierigheid, de liefdeloosheid, de harteloosheid, de hoogmoed, die knagen aan de gemeenschap der heiligen. En wie er smart over krijgt, die moge bidden: "Ontwaak noorderwind en kom gij zuiderwind"!

Tenslotte: Gods kinderen kunnen geen gemeenschap hebben met huichelaars. Zij maken dat niet uit, maar dat kunnen wel velerlei gemeenschappen zijn. Maar als er geen gemeenschap in de genade is en als er geen gemeenschap is in de hemelse leer, zoals Calvijn zegt, dan is hij er ook niet. Dat wil niet zeggen dat we de naaste niet hebben te dienen, maar dat we hem in zijn valse leer hebben tegen te staan. En als we daarin getrouw zijn, dan barsten er allerlei bommen boven ons hoofd los! Hoeven we heel niet te zoeken. Er zijn mensen die altijd ruzie zoeken, maar dat mag niet, omdat de Geest daar geen lust heeft, maar aan nederigheid. Maar als we alleen maar getrouw zijn in het Woord. Dan komt het. Want er is een scheiding, die door niemand en niets te verhelpen valt. Ezau was de tweelingbroer van Jacob. Hij omhelst hem een keer, hij kust hem en toch is er geen gemeenschap.

Gemeente, wat niet uit de gemeenschap met God leeft, dat valt, vroeg of laat. En we gaan als kerk waarschijnlijk een zeer zware tijd tegemoet. Of we dat beleven of niet, dat weet ik niet. Zou ook kunnen zijn dat God een reformatie geeft, dat hoop ik! Ik hoop dat u er ook om bidt! Maar we gaan de gemeenschap tegemoet van de anti-christ. De verloedering van het leven gaat door. De jongens en meisjes zullen het moeilijk genoeg krijgen. En ze hebben echt wel een wapenrusting nodig, dat ze er zondags eens uitgebreid voor gaan zitten in de kerk. En het kan best zijn, dat die gemeenschap der heiligen zo op het eerste gezicht niet zichtbaar is. Ze is er wel. Daar staat: "Ik geloof". Ik geloof die gemeenschap der heiligen. Maar dat wil zeggen gemeente, dat er een steeds grotere tegenstelling zal komen. En dat God die ook zal werken. Steeds groter zal de tegenstelling zijn met de gemeenschap van de zonde, de wereld, de satan, en de valse religie. Want Paulus is dag en nacht bezwaard door de valse broeders. En de Heere Jezus werd het felst gehaat door de Farizeeërs. Dat alles is waar, maar God zij gedankt, staat als een wijde boog over deze enorm aangroeiende gemeenschap in ongerechtigheid het eenvoudige geloofsartikel, waarmee de Galliërs elkander troosten: "Ik geloof de gemeenschap der heiligen!"

Amen

G. Boer